

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 10P/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422200678
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Krasňan
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2022:8422200678.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudca JUDr. František Krasňan, vo veci starostlivosti o mal. dieťa: A. B., nar. X.X.XXXX, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, bytom u navrhovateľky, dieťa rodičov matky: C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX E. a otca: E. B., nar. X.X.XXXX, bytom F. X, G., v konaní začatom na návrh starej matky: H. I., nar. X.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX E., o zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Mal. A. B., nar. X.X.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, H. I., nar. X.XX.XXXX, bytom E., D. XXXX/XX počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Stará matka je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach, nad rámec bežných vecí je potrebné schválenie právneho úkonu súdom.

Matka mal. dieťaťa C. B., nar. XX.X.XXXX je povinná prispievať na výživu mal. A. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad.

Otec mal. dieťaťa E. B., nar. X.X.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. A. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka návrhom zo 06.04.2022 žiadala, aby jej súd zveril vnučku A. B., nar. X.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti a rodičov zaviazal výživným dôvodiac, že mal. dieťa jej bolo zverené do osobnej starostlivosti neodkladným opatrením, a to Uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/48/2022-20 zo dňa 17.03.2022. Ďalej uviedla, že: „rodičia maloletej A. nežijú v spoločnej domácnosti. Po vážnych problémoch v rodine. bola moja dcéra C. B., nar. XX.XX.XXXX v januári 2022 hospitalizovaná v Levoči na psychiatrickom oddelení. Po ukončení hospitalizácie sa už k manželovi nevrátila a utiekla od neho aj moja vnučka mal. A., ktorá s ním odmieta žiť. Teraz býva s nami. Stav mojej dcéry sa zhoršil a dňa 07.03.2022 ju znova hospitalizovali na psychiatrickom oddelení v Levoči, odkiaľ bola dňa 28.03.2022 prevezená na psychiatrické oddelenie do Rožňavy k ďalšej liečbe. Tak, ako som uviedla v návrhu na neodkladné opatrenie, moja vnučka A. je s týmto stotožnená a odmieta otca, z ktorého má strach, nechce s ním byť, ubližoval jej, aj matke. V súčasnosti naša vnučka nechce veľmi komunikovať s mamou a bratom, našla útočisko a ochranu u nás. Chceme jej pomôcť a chrániť ju. Taktiež chceme pomôcť našej dcére, aby sa vyliečila a opäť mohla normálne fungovať a starať sa o svoje deti.

Máme vedomosť o tom, že A. otec čaká pred školou, ale A. s ním nechce komunikovať, ani tráviť čas. Chce mať už len pokoj. Otec sa nám telefonicky vyhráždal, že si ju príde vziať a bude volať na nás políciu. Sme pevne rozhodnutí našej vnučke pomôcť. Nedovolíme, aby bolo mal. A. ubližované a vyrastala v neustálom strachu. Naša vnučka bude mať 14 rokov, má svoj názor a tiež predstavy o svojom živote a rozhodne jej nepomáha skutočnosť, že rodičia ju vystavujú neustálemu stresu a strachu. Svedčí o tom aj skutočnosť, že sama od otca odišla a prišla k nám so žiadosťou o pomoc.“

Návrh bol pôvodne navrhovateľkou podaný na Okresný súd Kežmarok, pričom Okresný súd Kežmarok preniesol príslušnosť na tunajší súd na prejednanie veci podľa § 112 CMP z dôvodu, že na strane dieťaťa došlo k zmene bydliska a mal. dieťa sa aktuálne zdržiava aj so starou matkou v obvode tunajšieho súdu, preto ďalej vo veci konal a rozhodol Okresný súd Poprad.

Na pojednávaní tunajšieho súdu dňa 21.10.2022 navrhovateľka uviedla: „Trvám na podanom návrhu, aby mal. dieťa bolo zverené mne do náhradnej osobnej starostlivosti. A. u mňa býva od 25.2.2022, navštevuje J. D. K. E., chodí do 8. ročníka, má bežné výdavky súvisiace so školou, stravuje sa doma, mesačne platíme ZRPŠ, a to 15,- na mesiac, krúžky nemá, dieťa je zdravé, nemá alergie ani nejaké trvalé zdravotné problémy. Dieťa sa v domácnosti stravuje, má u nás aj ošatenie, robí si aj domáce úlohy. V domácnosti žijem ešte s manželom, ktorý má príjem z dôchodku mesačne vo výške 378,- eur. Ja mám dôchodok 373,- eur. Ja ešte pracujem v Tesco, kde si mesačne zarobím v čistom 260,- eur. Ešte u nás v domácnosti žije E. I., ktorý toho času študuje na vysokej škole. Je na internáte. Žiadam, aby dieťa bolo zverené mne do náhradnej osobnej starostlivosti, a aby rodičia boli zaviazaní prispievať výživným. Matka je toho času na psychiatrickej klinike v Levoči od 5.10.2022. Matka užívala alkohol a tabletky, ja som ju tam nechala zaviesť, zavolała som záchranú službu. Matka ušla za otcom do Galanty a potom sa vrátila do B. F. a volala mi z Belej, že ju bije. Na druhý deň znova volala, že ju bije, ja som zavolała sanitku, bola to živá mŕtvola. Bola na tvári dobitá a mala vysoké množstvo alkoholu v krvi, asi 5 promile. Otec jej dával užívať tablety Xanax. Chcela som podať aj trestné oznámenie na otca, bola tam v ten deň aj polícia, zatiaľ som takto neurobila.“

Matka a otec sa nariadeného pojednávania dňa 21.10.2022 nezúčastnili, preto súd pojednával v ich neprítomnosti podľa § 180 CSP.

Opatrovník na pojednávaní tunajšieho súdu dňa 21.10.2022 uviedol, že „s návrhom starej matky súhlasíme, stará matka zabezpečuje bezpečné prostredie pre mal. dieťa, vie sa o maloletú postarať, A. sa tam cíti dobre a neprejavuje o ňu záujem ani otec, s ktorým ona sama nechce byť a ani otec. Otec sa často sťahuje, informácie o ňom nemáme, nevieme, kde by sa mal nachádzať, taktiež nadmerne užíva alkohol a drogy. Miesto pobytu nevie aktuálne uviesť ani stará matka, ani syn.“

5. Opatrovník na základe šetrenia pomerov, ako aj po osobnom pohovore s maloletou konštatoval, že návrh je dôvodný, plne na jej prospech a je vhodné, aby vyrastala v prirodzenom rodinnom prostredí u starej matky.

6. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec

rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Z výsledkov vykonaného dokazovania, z výpovedí účastníkov konania, pripojených listinných dôkazov a pripojeného spisu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5P/48/2022, súd zistil nasledovný skutočný stav:

Uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/48/2022-20 zo dňa 17.03.2022 bolo mal. dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu mal. detí sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené a neplnoleté dieťa. V čase rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení bol aktuálny stav taký, že rodičia maloletej nezabezpečovali osobnú starostlivosť o dieťa, matka bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení a aktuálne sa nestaral o dcéru ani otec, starostlivosť dieťaťa zabezpečovali starí rodičia, maloletá dcéra sa bála otca, a preto súd ju zveril do starostlivosti starej matky. Zároveň uložil navrhovateľke podať v lehote 30 dní návrh vo veci samej.

V tomto konaní mal súd preukázané, že v súčasnosti je mal. dieťa stále v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a má zabezpečené vhodné podmienky na jeho výchovu. Ako vyplynulo aj zo šetrenia kolízneho opatrovníka, stará matka zabezpečuje bezpečné prostredie pre mal. dieťa, vie sa o maloletú postarať. Táto je u starej matky a trvale tam býva od 25.2.2022, navštevuje základnú školu, a to 8. ročník a mal. A. má bežné výdavky súvisiace so školou, stravovaním doma, krúžky nenavštevuje, dieťa je zdravé, nemá alergie, ani zdravotné problémy. Stará matka uhrádza poplatok za ZRPŠ mesačne 15,- eur. Matka mal. dieťaťa sa nachádza v psychiatrickej liečebni a otec maloletého nadmerne užíva alkohol a drogy, často sa sťahuje. Rodičia v priebehu konania neprejavili záujem trvalo sa starať o mal. A., matka maloletej pri vypočutí pred súdom uviedla, že nesúhlasí s návrhom, avšak bude rešpektovať

rozhodnutie súdu. Uviedla, že otec požíva alkohol každodenne, ale aj drogy, chcela, aby otec ostal s ňou umiestnený v L. G. K. M., lebo sám nemá kde bývať. Otec sa pojednávania nezúčastnil, k návrhu sa nevyjadril. Keďže stará matka toho času zabezpečuje komplexnú starostlivosť o mal. dieťa, ktoré má u nej zabezpečené všetky potreby vrátane byvania, stravovania, či návštevy školy, súd zveril mal. A. podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

Vychádzajúc z prešetrenia pomerov, správ príslušných orgánov samosprávy, ako aj z vykonaného pohovoru mal. A. mal súd mal preukázané, že starostlivosť zo strany starej matky je riadne zabezpečovaná o mal. dieťa, preto zveril mal. A. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, keďže rodičia sústavne zanedbávali riadnu starostlivosť o dieťa, a preto návrhu navrhovateľky vyhovel. Záver svedčiaci v prospech zverenia mal. dieťaťa do starostlivosti starej matky v zmysle § 45 Zák. o rodine vyplýval aj z podaného šetrenia kolízneho opatrovníka.

Vzhľadom na šetrenia príjmov oboch rodičov, ako aj starej matky, lustráciou v registri sociálnej poisťovne súd zistil, že matka v súčasnosti nedosahuje žiaden príjem, u otca je príjem kolísavý s variabilným vymeriavacím základom a stará matka dosahuje pravidelný príjem z pracovného pomeru, ako aj príjem zo starobného dôchodku v zmysle § 62 ods. 1 Zák. o rodine prihládajúc na ich zákonnú vyživovaciu povinnosť, ktorá trvá aj na ďalej po zverení mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a podľa § 45 ods. 8 Zák. o rodine zaviazal oboch rodičov každého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa, a to do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Poprade.

O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.